

Utbildningsförvaltningen
Linda Forssén
Social- och omsorgsförvaltningen

2023-06-07

Dnr BOU 2021-316
BIN 2021-293
SON 2023-573
Dnr KS 2021-256

Barn- och ungdomsnämnden
Bildningsnämnden
Social- och omsorgsnämnden

Motion (MP) - Hjälp skolan att stötta barn som bevittnat och/eller blivit utsatta för våld hemma, svar

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till bildningsnämndens beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till social- och omsorgsnämndens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Utbildningsförvaltningens samt Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionens första beslutsats besvaras med hänvisning till redan pågående insatser inom Utbildningsförvaltningens verksamheter samt pågående och planerade åtgärder inom ramen för den kommunövergripande handlingsplanen Hot och våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
2. Motionens andra beslutsats besvaras med hänvisning till pågående och planerade åtgärder inom ramen för den kommunövergripande handlingsplanen Hot och våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
3. Motionens tredje yrkande avslås utifrån bedömningen att det är bättre att fortsätta bygga på det redan påbörjade arbetet inom respektive förvaltning och den samverkan som har etablerats mellan förvaltningarna än att bygga upp samverkan kring en ny central tjänst som ska kunna stötta alla förvaltningars arbete.

Ärende

Maria Moraes (MP) samt de tidigare ledamöterna i kommunfullmäktige för Miljöpartiet Rebecka Hovenberg och Cecilia Gyllenberg Bergfasth föreslår i en motion daterad 2021-03-03 att:

- All personal i skola och förskola utbildas i hur barn påverkas av att bli utsatta för eller bevittna våld och hur man bemöter barn med trauma.
- Det tas fram ett kunskapsstöd och en rutin för att ställa frågor om våldsutsatthet i skolan och all annan verksamhet för barn och unga i kommunens regi.
- Kommunen tillsätter en kommunal samordnare med uppdrag att handleda och stötta personal i skolan och all annan verksamhet för barn och unga i kommunens regi när det rör frågor om barn som bevittnat våld i hemmet alternativt själva varit våldsutsatta.

Kommunstyrelsen beslutade 2018-06-12, § 267 att anta Handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat förtryck. Handlingsplanens ambition är att tydliggöra hur Linköping kommuns verksamheter tillsammans kan förebygga, upptäcka, synliggöra och åtgärda våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Genom handlingsplanen ansvarar Utbildningsförvaltningen för åtgärder och aktiviteter som ligger i linje med de insatser som motionärerna föreslår, att tidigt uppmärksamma och synliggöra barn och unga som bevittnat/upplevt våld i nära relation samt att arbetat för att öka kunskap och kompetens i arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Utbildningsförvaltningen föreslår barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden samt social- och omsorgsnämnden tillstyrka förslaget, där motionens beslutsats ett och två besvaras samt beslutsats tre avslås, inför kommunstyrelsens beredning till kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Motion (MP) - Hjälp skolan att stötta barn som bevittnat och/eller blivit utsatta för våld hemma, svar (juni-23)

Bilaga - Motionen

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2018-06-12, § 267 att anta "Handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat förtryck". Handlingsplanen är ett styrdokument för alla kommunens verksamheter. Syftet med handlingsplanen är att tydliggöra hur kommunens verksamheter tillsammans kan förebygga, upptäcka och synliggöra och åtgärda våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Den syftar också till att främja en ökad samordning, systematisering, effektivisering och kvalitetshöjning av arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Handlingsplanen består av sex utvecklingsområden med olika åtgärder och aktiviteter, med utsedda ansvariga förvaltningar. Ett utvecklingsområde är "Tidig upptäck, stöd och skydd för barn" där Utbildningsförvaltningen, Social- och omsorgsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen är ansvariga för åtgärder och aktiviteter.

Ett annat utvecklingsområde är "Kunskap och kompetens i arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck" där Utbildningsförvaltningen, Social- och omsorgsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen och Kommunledningsförvaltningen är ansvariga för åtgärder och aktiviteter.

Handlingsplanen är ännu inte implementerad fullt ut. En kommunövergripande uppföljning av handlingsplanens åtgärder och aktiviteter har startat nu under våren 2023 och ska ske under varje mandatperiod.

En åtgärd som kommunen tagit utifrån handlingsplanen är framtagande av e-utbildningen "Hot och våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck", som alla anställda i Linköpings kommun har möjlighet att gå. I utbildningen finns ett reflektionsunderlag för diskussion i grupper och för arbetsplatsträffar som syftar till att våra verksamheter ska bli bättre på att upptäcka våld i nära relation dels på våra arbetsplatser och dels bland barn och elever. Utbildningsförvaltningen har en målsättning för 2023 att minst 50% av medarbetarna ska genomföra e-utbildningen samt att stödmaterialet i chefsportalen tillämpas. Social- och omsorgsförvaltningen har som målsättning att all personal ska gå e-utbildningen och reflektionsmaterialet ska användas på APT. Leanlink Individ- och familjeomsorgen har som målsättning att all personal ska gå e-utbildningen. De erbjuder även medarbetare en fördjupad seminarieriserie kring våld i nära relationer efter genomförd e-utbildning.

Inom grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan är elevhälsopersonalen en prioriterad grupp för kompetensutveckling inom våld i nära relationer och hur man upptäcker barn som far illa.

Elevhälsopersonalen erbjuds regelbundet utbildning inom dessa frågor. All elevhälsopersonal har i omgångar fått utbildning kring barn som utsätts eller bevittnar våld. I de obligatoriska elevhälsosamtalen ingår frågor om våld. Övrig

personal inom skolan ska kunna vända sig till elevhälsan för konsultation och stöd i dessa frågor. Personal inom förskolan kan vända sig till specialpedagoger och/eller konsultativt stöd för stöttning i dessa frågor.

Det finns kunskapsstöd framtaget vid Skolverket för förskole- och skolpersonal om varningssignaler för barn som far illa och skolans ansvar gällande detta. Det finns även framtaget stödmaterial hos SKR gällande barn som upplever våld.

All personal inom förskola och skola erbjuds varje termin studiebesök och information om Barnahus verksamhet. Barnahus är en samverkan mellan nio kommuner i Östergötland, Region Östergötland, Polis, Åklagarkammaren samt Rättsmedicinalverket och har som syfte att i en trygg, barnvänlig miljö låta barn som misstänks vara utsatta för vålds- och sexualbrott vara i centrum för utredningsprocessen. Barnafrid, ett nationellt centrum för kunskap om våld mot barn som leds av Linköpings universitet, har även ett basprogram om våld mot barn för all skolpersonal som flera lärare i Linköpings kommun har genomgått. Utbildningen ger kunskap och verktyg för att upptäcka, bemöta och hjälpa barn som varit utsatta för våld eller övergrepp.

Utbildningsförvaltningen ser generella direktiv om riktade utbildningsinsatser som olämpliga då det är varje enskild rektor som beslutar om sin organisation och sin personals kompetensutvecklingsinsatser.

Alla kommunens skolor och förskolor har rutiner kring orosanmälningar och vad man ska tänka extra på om oron handlar om våld i hemmet. I rutinen kring orosanmälan finns tips på hur man ska samtala med barn och vilka frågor man kan ställa när det rör sig om övergrepp/våld.

Social- och omsorgsförvaltningen har ett kunskapsstöd på Linweb för sin personal gällande bemötande av barn som upplever våld. De har rutiner avseende när och hur vi ska fråga om våld. Även Leanlink Individ- och familjeomsorgen har rutiner för hur man frågar om våld och bemöter utsatta personer. All deras personal ska ha kännedom vilket stöd som finns att få.

Social- och omsorgsförvaltningen har sedan 2021 en utvecklingsledare för hedersrelaterat våld och förtryck som har i sin tjänst att arbeta mot alla förvaltningar för att på en strategisk nivå stötta dem i deras arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, till exempel genom att vara ett stöd i att ta fram kunskapsstöd och rutin för skolans personal gällande hedersrelaterat våld och förtryck. Denna tjänst omfattar inte att handleda och stötta personal i skolan och all annan verksamhet för barn och unga i kommunens regi när det rör frågor om barn som bevittnat våld i hemmet alternativt själva varit våldsutsatta.

Utbildningsförvaltningen ser dock att satsningar på särskild kompetensutveckling av elevhälsopersonal och deras rådgivande roll för övrig personal inom förvaltningen svarar upp mot behovet av samordnare för stöd och handlingen av skolpersonal. Social- och omsorgsförvaltningen och Leanlink Individ- och familjeomsorgen ser inte heller att en kommunal samordnare som ska stötta och handleda personal i skolan och all annan verksamhet där man möter barn är en bra lösning. Elevhälsovården kan stå för långsiktighet och närvaro på ett helt annat sätt än en kommunal samordnare sannolikt skulle kunna uppfylla. Sårbarheten är hög om det läggs på en särskild funktion.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslaget beslut har ingen påverkan på barn- och ungdomsnämndens, bildningsnämndens eller social- och omsorgsnämndens budget.

Kommunala mål

Ökad trygghet, säkerhet och minskad segregation

Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

Skolor med studiero där fler klarar kunskapsmålen

Hållbar verksamhetsutveckling

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Förslaget till beslut påverkar inte barn och elever olika utifrån deras könsidentitet.

Samråd

Vid beredning av ärendet har samråd skett med Leanlink Råd och Stöd som samtycker till förslag till beslut.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen

Paul Håkansson

Robert Bredberg

Social- och omsorgsförvaltningen

Susanna Lundstedt

Beslutet skickas till:
Motionärerna
Kommunstyrelsen
Barn- och ungdomsnämnden
Bildningsnämnden
Social- och omsorgsnämnden
Leanlink